МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
«ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

до самостійного вивчення дисципліни «Виробничий менеджмент» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Управління проєктами» зі спеціальності 073 «Менеджмент» усіх форм навчання

2025

Методичні вказівки до самостійного вивчення дисципліни «Виробничий менеджмент» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за освітньою програмою «Управління проєктами» зі спеціальності 073 «Менеджмент» усіх форм навчання / Укл.: С.П. Лоза. – Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2025. – 35 с.

Укладачі: Лоза С.П., доцент, к.е.н.

Рецензент: Крайнік О.М., доцент, к.е.н.

Відповідальний за випуск: Ткаченко А.М., д.е.н., проф.

Затверджено на засіданні кафедри бізнесу та управління
Протокол №2 від 28.08.25р.

Рекомендовано до видання НМК факультету БТЕ
Протокол №1 від 29.08.25р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення 4
2. Програма дисципліни «Виробничий-менеджмент» 6
3. Питання для самостійного вивчення та самоконтролю 10
4. Питання до підсумкового контролю 23
5. Термінологічний словник 28
6. Рекомендована література 34

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Дисципліна "Виробничий менеджмент" є фундаментальною навчальною дисципліною, що вивчає теоретичні основи та практичні аспекти управління виробничими процесами в сучасних умовах господарювання. Курс інтегрує класичні підходи виробничого менеджменту з сучасними методологіями управління проєктами. Дисципліна охоплює широкий спектр питань від стратегічного планування виробництва до операційного управління виробничими процесами, включаючи управління якістю, логістику, інновації та цифрові трансформації у виробництві. Особлива увага приділяється застосуванню проєктного підходу в організації та оптимізації виробничих систем.

Мета - формування у студентів системних знань з теорії та практики виробничого менеджменту, розвиток навичок прийняття управлінських рішень у виробничій сфері з використанням методів та інструментів управління проєктами, підготовка фахівців, здатних ефективно управляти виробничими процесами в умовах динамічного бізнес-середовища.

Основні завдання навчальної дисципліни:

- сформувати розуміння теоретичних основ виробничого менеджменту та його місця в системі управління підприємством;
- розвинути навички стратегічного планування виробничої діяльності з урахуванням проєктного підходу;
- опанувати методи проєктування та організації ефективних виробничих систем;
- вивчити сучасні концепції управління якістю та їх практичне застосування у виробничих проєктах;
- засвоїти принципи та інструменти Lean виробництва та їх інтеграцію з методами управління проєктами;
- розвинути компетенції з управління ланцюгами постачань та логістичними процесами;
- сформувати навички управління виробничими витратами та ресурсами в рамках проєктної діяльності;
- опанувати методи впровадження інновацій та цифрових технологій у виробництві;
- розвинути здатність до управління ризиками у виробничих процесах та проєктах;

- сформувати навички екологічно відповідального управління виробництвом;
- розвинути лідерські якості та навички управління командами у виробничому середовищі;
- підготувати до практичного застосування отриманих знань у реальних виробничих проєктах.

Компетентності та результати навчання, формування яких забезпечує вивчення дисципліни.

загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 9. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

спеціальні компетентності:

СК 2. Здатність аналізувати результати діяльності організації, зіставляти їх з факторами впливу зовнішнього та внутрішнього середовища.

СК 5. Здатність управляти організацією та її підрозділами через реалізацію функцій менеджменту.

СК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

СК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

очікувані програмні результати навчання:

ПР 4. Демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПР 8. Застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПР 9. Демонструвати навички взаємодії лідерства, командної роботи.

ПР 11. Демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПР 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ «ВИРОБНИЧИЙ-МЕНЕДЖМЕНТ»

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1
Проєктування та організація виробничих систем

ТЕМА 1. Теоретичні засади виробничого менеджменту

1.1. Виробництво як відкрита система
1.2. Організаційні основи виробничих систем
1.3. Підприємство – складна виробнича система
1.4. Технологічні і виробничі процеси
1.5. Принципи раціональної організації виробничого процесу

ТЕМА 2. Виробнича система підприємства: поняття, склад та види

2.1. Поняття виробничої системи
2.2. Властивості виробничої системи
2.3. Структура виробничої системи
2.4. Класифікація виробничих систем
2.5. Організаційні типи виробництва
2.6. Виробничі процеси та їх класифікація

ТЕМА 3. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

3.1. Операційна діяльність: сутність та значення
3.2. Операційний процес: сутність, структура та принципи організації
3.3. Типи операційних процесів
3.4. Принципи організації операційного процесу
3.5. Ресурси операційної системи
3.6. Результати операційної діяльності

ТЕМА 4. Організація виробничого процесу у просторі та часі

4.1. Виробнича структура та її види
4.2. Просторове розташування підприємства
4.3. Виробничий цикл: поняття та структура
4.4. Організація виробничого процесу у часі
4.5. Шляхи скорочення виробничого циклу

ТЕМА 5. Управління технічними ресурсами підприємства

5.1. Поняття та основні характеристики технічних ресурсів підприємства

5.2. Система управління технічними ресурсами підприємства

5.3. Показники ефективності використання технічних ресурсів

5.4. Планування розвитку та оновлення технічних ресурсів

ТЕМА 6. Управління процесом проєктування операційної системи

6.1. Сутність, цілі та етапи проєктування операційних систем

6.2. Особливості проєктування продукту та процесів у сфері послуг

6.3. Процес проєктування підприємства

ТЕМА 7. Проєктний підхід до управління виробничими процесами підприємства

7.1. Принципи проєктування виробничих систем

7.2. Розміщення виробничих потужностей

7.3. Планування виробничих приміщень

7.4. Застосування проєктного підходу в проєктуванні виробництва

ТЕМА 8. Проєктування трудових процесів та нормування праці

8.1. Проєктування трудового процесу: сутність, основні завдання та особливості

8.2. Організація праці, її форми та системи

8.3. Нормування праці. Хронометраж

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2
Управління виробничою діяльністю та підвищення ефективності

ТЕМА 9. Планування виробничої діяльності підприємства. Оперативне управління виробничою діяльністю

9.1. Планування як базова функція виробничого менеджменту

9.2. Цілі та принципи планування виробничої діяльності

9.3. Сукупне планування

9.4. Оперативне управління виробничою діяльністю: зміст та основні завдання

9.5. Диспетчеризація виробничої діяльності

9.6. Системи оперативного управління виробничою діяльністю

ТЕМА 10. Стратегічне планування виробничої діяльності

10.1. Виробнича стратегія підприємства

10.2. Планування виробничих потужностей

10.3. Стратегічні рішення в виробничому менеджменті

10.4. Інтеграція виробничої стратегії з проєктним управлінням

ТЕМА 11. Управління інноваційно-інвестиційною діяльністю на виробничому підприємстві

11.1. Інноваційна діяльність у виробництві: сутність, види, роль у конкурентоспроможності

11.2. Управління інноваційними проєктами: від ідеї до комерціалізації

11.3. Джерела та механізми фінансування інноваційно-інвестиційних програм

11.4. Методи оцінки ефективності інвестицій у виробництві (NPV, IRR, ROI)

11.5. Ризики інноваційно-інвестиційної діяльності та підходи до їх мінімізації

ТЕМА 12. Управління якістю виробничої діяльності підприємства

12.1. Якість продукції (послуг): сутність, критерії та показники

12.2. Управління якістю виробничої діяльності: сутність та основні функції

12.3. Основні підходи до управління якістю, особливості їх розвитку

12.4. Стандартизація, сертифікація та атестація виробництва

ТЕМА 13. Управління виробничою інфраструктурою підприємства. Організація ремонтного господарства

13.1. Суть ремонтного господарства, його завдання та функції

13.2. Суть системи ремонту та її різновиди

13.3. Види ремонтів

13.4. Форми та методи організації ремонтних робіт

ТЕМА 14. Управління матеріально-технічним забезпеченням виробничої діяльності підприємства

14.1. Сутність, завдання та особливості управління матеріально-технічним забезпеченням виробничої діяльності підприємства

14.2. Управління матеріальними запасами
14.3. Системи управління запасами

ТЕМА 15. Організація енергетичного, транспортного та складського господарства підприємства

15.1. Енергетичне господарство підприємства
15.2. Транспортне господарство підприємства
15.3. Складське господарство підприємства

ТЕМА 16. Основні концепції управління ефективністю виробничого підприємства

16.1. Концепція Business Performance Management: сутність та «області поліпшень»
16.2. Концепція BSC – збалансована система показників: сутність, основна мета, складові, принципи, сильні й слабкі сторони
16.3. Карта збалансованих показників
16.4. Процес розробки та впровадження BSC
16.5. Концепція EVA – економічна додана вартість

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ ТА САМОКОНТРОЛЮ

ТЕМА 1. Теоретичні засади виробничого менеджменту

1. Що таке виробництво як відкрита система? Назвіть основні характеристики відкритої системи.
2. Які організаційні основи виробничих систем? Розкрийте їх сутність.
3. Охарактеризуйте підприємство як складна виробнича систему. Які властивості притаманні такій системі?
4. Що таке технологічний процес? Назвіть основні елементи технологічного процесу.
5. Що таке виробничий процес? Яка різниця між технологічним та виробничим процесом?
6. Назвіть основні принципи раціональної організації виробничого процесу. Розкрийте сутність кожного принципу.
7. Які елементи входять до складу виробничої системи? Охарактеризуйте кожен елемент.
8. Як виробництво взаємодіє з зовнішнім середовищем? Наведіть приклади.
9. Що таке організаційна структура виробничої системи? Які види організаційних структур існують?
10. Яка роль виробничого менеджменту в системі управління підприємством?
11. Назвіть основні функції виробничого менеджменту. Розкрийте зміст кожної функції.
12. Які фактори впливають на ефективність виробничої системи?

ТЕМА 2. Виробнича система підприємства: поняття, склад та види

1. Дайте визначення виробничої системи. Назвіть основні характеристики виробничої системи.
2. Які властивості притаманні виробничій системі? Розкрийте сутність кожної властивості.
3. Охарактеризуйте структуру виробничої системи. Назвіть основні підсистеми.
4. Як класифікуються виробничі системи за масштабом? Наведіть приклади.

5. Як класифікуються виробничі системи за призначенням? Охарактеризуйте кожну категорію.

6. Що таке виробнича підсистема? Назвіть її складові частини.

7. Що таке функціональна підсистема? Які функції вона виконує?

8. Охарактеризуйте масове виробництво. Назвіть основні ознаки та особливості.

9. Охарактеризуйте серійне виробництво. Які види серійного виробництва існують?

10. Охарактеризуйте одиничне виробництво. У яких галузях воно застосовується?

11. Як класифікуються виробничі процеси за призначенням? Назвіть види процесів.

12. Як класифікуються виробничі процеси за ступенем автоматизації? Охарактеризуйте кожен рівень.

ТЕМА 3. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

1. Що таке операційна діяльність? Яка її роль у функціонуванні підприємства?

2. Розкрийте сутність операційного процесу. Назвіть основні елементи операційного процесу.

3. Що таке операція? Які види операцій існують за характером виконання?

4. Які типи операційних процесів існують за роллю? Охарактеризуйте основні, допоміжні та обслуговуючі процеси.

5. Як класифікуються операційні процеси за ступенем механізації? Назвіть рівні механізації.

6. Які типи операційних процесів існують за перебігом у часі? Розкрийте особливості дискретних та безперервних процесів.

7. Назвіть основні принципи організації операційного процесу. Розкрийте сутність принципу спеціалізації.

8. Розкрийте сутність принципу пропорційності організації операційного процесу.

9. Що таке принцип паралельності? Як він впливає на ефективність виробництва?

10. Розкрийте сутність принципу ритмічності. Як забезпечується ритмічність виробництва?

11. Які види ресурсів операційної системи існують? Охарактеризуйте технічні ресурси.

12. Охарактеризуйте кадрові ресурси операційної системи. Яка їх роль у виробничому процесі?

13. Що таке ефект синергії ресурсів? Наведіть приклади прояву синергії.

14. Які результати операційної діяльності? Назвіть показники ефективності операційної діяльності.

ТЕМА 4. Організація виробничого процесу у просторі та часі

1. Що таке виробнича структура підприємства? Які фактори впливають на її формування?

2. Які види виробничої структури існують? Охарактеризуйте технологічну структуру.

3. Охарактеризуйте предметну виробничу структуру. У яких випадках вона застосовується?

4. Що таке змішана виробнича структура? Назвіть її переваги та недоліки.

5. Які принципи планування виробничих приміщень? Розкрийте сутність кожного принципу.

6. Які види операційних структур існують? Охарактеризуйте технологічну та предметну структури.

7. Що таке виробничий цикл? Назвіть основні складові виробничого циклу.

8. Розкрийте структуру виробничого циклу. Що входить до робочого періоду?

9. Що таке технологічний цикл? Яка його роль у виробничому циклі?

10. Які види перерв у виробничому циклі? Розкрийте різницю між регламентованими та нерегламентованими перервами.

11. Які види руху предметів праці існують? Охарактеризуйте послідовний рух.

12. Охарактеризуйте паралельний рух предметів праці. Які переваги цього виду руху?

13. Що таке послідовно-паралельний рух? У яких випадках він застосовується?

14. Які шляхи скорочення виробничого циклу існують? Назвіть технічні та організаційні напрями.

15. Який економічний ефект дає скорочення виробничого циклу? Наведіть приклади.

ТЕМА 5. Управління технічними ресурсами підприємства

1. Що таке технічні ресурси підприємства? Назвіть їх склад та класифікацію.
2. Які основні характеристики технічних ресурсів? Розкрийте сутність кожної характеристики.
3. Як класифікуються технічні ресурси? Наведіть приклади кожної категорії.
4. Що таке система управління технічними ресурсами? Назвіть основні функції управління.
5. Як організується управління технічними ресурсами на підприємстві? Охарактеризуйте структуру управління.
6. Які методи планування використання технічних ресурсів існують? Розкрийте сутність кожного методу.
7. Які показники використовуються для оцінки використання обладнання? Назвіть основні коефіцієнти.
8. Які показники ефективності використання технічних ресурсів? Розкрийте методику їх розрахунку.
9. Що таке коефіцієнт використання обладнання? Як він розраховується?
10. Які резерви підвищення ефективності використання технічних ресурсів існують? Назвіть основні напрями.
11. Як організується технічне обслуговування обладнання? Назвіть види обслуговування.
12. Яка роль технічних ресурсів у підвищенні конкурентоспроможності підприємства?

ТЕМА 6. Управління процесом проєктування операційної системи

1. Що таке проєктування операційної системи? Назвіть основні цілі проєктування.
2. Які етапи проєктування операційних систем? Розкрийте зміст кожного етапу.
3. Які принципи проєктування операційних систем? Розкрийте сутність системного підходу.
4. Які особливості проєктування продукту у сфері послуг? Назвіть відмінності від виробничого проєктування.
5. Охарактеризуйте проєктування процесів у сфері послуг. Які специфічні вимоги до проєктування?

6. Які етапи проєктування підприємства? Розкрийте зміст кожного етапу.

7. Які методи та інструменти проєктування використовуються? Назвіть основні методи.

8. Які критерії оцінки ефективності проєкту операційної системи? Розкрийте методику оцінки.

9. Як враховуються вимоги споживачів при проєктуванні операційної системи?

10. Яка роль інформаційних технологій у проєктуванні операційних систем?

11. Які помилки найчастіше допускаються при проєктуванні операційних систем? Як їх уникнути?

12. Як оцінюється економічна ефективність проєкту операційної системи?

ТЕМА 7. Проєктний підхід до управління виробничими процесами підприємства

1. Що таке проєктний підхід у виробничому менеджменті? Назвіть основні принципи проєктування виробничих систем.

2. Які методи проєктування виробничих систем існують? Охарактеризуйте системний підхід.

3. Які фактори впливають на розміщення виробничих потужностей? Розкрийте сутність кожного фактора.

4. Які методи оцінки варіантів розміщення виробничих потужностей? Назвіть основні методи.

5. Як оптимізується розміщення виробничих потужностей? Розкрийте методи оптимізації.

6. Які принципи планування виробничих приміщень? Охарактеризуйте кожен принцип.

7. Які методи планування виробничих приміщень існують? Назвіть основні методи.

8. Як організуються виробничі зони? Назвіть види зон та принципи їх організації.

9. Що таке проєктний підхід як методологія управління? Як він застосовується у виробничому менеджменті?

10. Які особливості застосування проєктного підходу у виробничому менеджменті? Назвіть основні особливості.

11. Як інтегрується проєктне управління з виробничими процесами? Розкрийте методи інтеграції.

12. Які переваги дає застосування проєктного підходу у проєктуванні виробництва? Наведіть приклади.

13. Які етапи життєвого циклу проєкту виробничої системи? Розкрийте зміст кожного етапу.

14. Які ризики виникають при застосуванні проєктного підходу до управління виробничими процесами? Назвіть методи управління ризиками.

15. Які інструменти та технології використовуються для підтримки проєктного підходу у виробничому менеджменті? Охарактеризуйте основні інструменти.

ТЕМА 8. Проєктування трудових процесів та нормування праці

1. Що таке трудовий процес? Назвіть основні елементи трудового процесу.

2. Які основні завдання проєктування трудових процесів? Розкрийте зміст кожного завдання.

3. Які особливості проєктування трудових процесів? Назвіть основні особливості.

4. Які етапи проєктування трудового процесу? Розкрийте зміст кожного етапу.

5. Що таке організація праці? Назвіть основні елементи організації праці.

6. Що таке поділ праці? Які види поділу праці існують? Охарактеризуйте кожен вид.

7. Що таке кооперація праці? Назвіть форми кооперації праці.

8. Які форми організації праці існують? Охарактеризуйте індивідуальну та колективну форми.

9. Які системи організації праці існують? Розкрийте сутність гнучких систем, ротації праці, збагачення праці.

10. Що таке нормування праці? Назвіть мету та функції нормування праці.

11. Які види норм праці існують? Охарактеризуйте норму часу, норму виробітку, норму обслуговування, норму чисельності.

12. Які методи нормування праці існують? Розкрийте сутність аналітичного та сумарного методів.

13. Що таке хронометраж? Назвіть види хронометражу та етапи його проведення.

14. Що таке фотографія робочого часу? Яка різниця між хронометражем та фотографією робочого часу?

15. Як використовуються результати нормування праці у плануванні та управлінні виробництвом?

ТЕМА 9. Планування виробничої діяльності підприємства. Оперативне управління виробничою діяльністю

1. Яка роль планування як базової функції виробничого менеджменту? Розкрийте сутність планування.

2. Які види планування виробничої діяльності існують? Охарактеризуйте стратегічне, тактичне та оперативне планування.

3. Які принципи планування виробничої діяльності? Розкрийте сутність принципів безперервності, науковості, нормативності.

4. Розкрийте сутність принципів збалансованості, комплексності, оптимальності та гнучкості планування.

5. Що таке сукупне планування? Назвіть основні методи сукупного планування.

6. Які стратегії сукупного планування існують? Охарактеризуйте кожну стратегію.

7. Що таке оперативне управління виробничою діяльністю? Розкрийте його зміст та основні завдання.

8. Які функції виконує оперативне управління? Назвіть основні функції.

9. Що таке диспетчеризація виробничої діяльності? Назвіть функції диспетчерської служби.

10. Як організується диспетчерська служба на підприємстві? Охарактеризуйте структуру служби.

11. Які системи оперативного управління виробничою діяльністю існують? Назвіть види систем.

12. Що таке оперативно-календарне планування? Які календарно-планові нормативи використовуються?

13. Які особливості систем оперативного управління для різних типів виробництва? Порівняйте системи для масового та одиничного виробництва.

14. Як забезпечується ритмічність виробництва через оперативне управління? Назвіть основні заходи.

ТЕМА 10. Стратегічне планування виробничої діяльності

1. Що таке виробнича стратегія підприємства? Назвіть основні типи виробничих стратегій.

2. Як формується виробнича стратегія підприємства? Розкрийте процес формування стратегії.

3. Що таке виробнича потужність? Назвіть фактори, що впливають на виробничу потужність.

4. Які методи розрахунку виробничої потужності існують? Розкрийте методику розрахунку для різних типів виробництва.

5. Як планується розвиток виробничих потужностей? Назвіть основні напрями розвитку.

6. Які стратегічні рішення приймаються в виробничому менеджменті? Охарактеризуйте види рішень.

7. Які методи прийняття стратегічних рішень використовуються? Назвіть основні методи.

8. Як оцінюється ефективність стратегічних рішень? Розкрийте методику оцінки.

9. Як інтегрується виробнича стратегія з проєктним управлінням? Розкрийте зв'язок між стратегією та проєктами.

10. Які методи інтеграції виробничої стратегії з проєктним управлінням? Назвіть основні методи.

11. Як управляються проєкти в контексті виробничої стратегії? Розкрийте особливості управління.

12. Яка роль стратегічного планування у підвищенні конкурентоспроможності підприємства?

ТЕМА 11. Управління інноваційно-інвестиційною діяльністю на виробничому підприємстві

1. Що таке інноваційна діяльність у виробництві? Назвіть види інновацій.

2. Яка роль інновацій у підвищенні конкурентоспроможності підприємства? Наведіть приклади.

3. Які етапи життєвого циклу інноваційного проєкту? Розкрийте зміст кожного етапу.

4. Які методи управління інноваційними проєктами використовуються? Охарактеризуйте основні методи.

5. Які особливості управління інноваційними проєктами? Назвіть основні особливості.

6. Які джерела фінансування інновацій існують? Охарактеризуйте кожне джерело.

7. Які механізми фінансування інноваційно-інвестиційних програм? Розкрийте сутність механізмів.

8. Які види інвестицій у виробництві існують? Охарактеризуйте кожен вид.

9. Що таке метод чистої приведеної вартості (NPV)? Розкрийте методику розрахунку та застосування.

10. Що таке метод внутрішньої норми прибутковості (IRR)? Як він використовується для оцінки інвестицій?

11. Що таке метод рентабельності інвестицій (ROI)? Розкрийте методику розрахунку.

12. Які інші методи оцінки ефективності інвестицій існують? Назвіть та охарактеризуйте методи.

13. Які види ризиків інноваційно-інвестиційної діяльності? Охарактеризуйте кожен вид ризику.

14. Які методи оцінки ризиків використовуються? Розкрийте методику оцінки.

15. Які підходи до мінімізації ризиків інноваційно-інвестиційної діяльності? Назвіть основні підходи.

ТЕМА 12. Управління якістю виробничої діяльності підприємства

1. Що таке якість продукції? Назвіть критерії оцінки якості.

2. Які показники якості продукції використовуються? Охарактеризуйте основні показники.

3. Що таке управління якістю? Назвіть основні функції управління якістю.

4. Яка система управління якістю? Розкрийте структуру системи.

5. Як розвивалися підходи до управління якістю? Охарактеризуйте еволюцію підходів.

6. Що таке TQM (загальне управління якістю)? Розкрийте основні принципи TQM.

7. Що таке Six Sigma? Як ця методологія застосовується у виробництві?

8. Що таке Lean? Назвіть основні принципи та інструменти Lean.

9. Які особливості застосування різних підходів до управління якістю? Порівняйте підходи.

10. Що таке стандартизація виробництва? Яка її роль у забезпеченні якості?

11. Що таке сертифікація системи управління якістю? Розкрийте процес сертифікації.

12. Що таке атестація виробництва? Які вимоги пред'являються при атестації?

13. Як організується система контролю якості на підприємстві? Назвіть види контролю.

14. Яка роль управління якістю у підвищенні конкурентоспроможності підприємства?

ТЕМА 13. Управління виробничою інфраструктурою підприємства. Організація ремонтного господарства

1. Що таке виробнича інфраструктура підприємства? Назвіть основні складові інфраструктури.

2. Що таке ремонтне господарство? Назвіть завдання та функції ремонтного господарства.

3. Яка система ремонту? Назвіть різновиди систем ремонту.

4. Які особливості різних систем ремонту? Порівняйте системи планово-попереджувального та ремонту за станом.

5. Які етапи організаційної підготовки ремонту? Розкрийте зміст кожного етапу.

6. Як плануються ремонтні роботи? Назвіть основні етапи планування.

7. Яка підготовка до ремонту? Назвіть види підготовки.

8. Які види ремонтів існують? Охарактеризуйте капітальний, середній та поточний ремонти.

9. За якими критеріями класифікуються ремонти? Розкрийте класифікацію.

10. Яка періодичність ремонтів? Як вона визначається?

11. Які форми організації ремонтних робіт існують? Охарактеризуйте централізовану та децентралізовану форми.

12. Які методи організації ремонтних робіт використовуються? Назвіть основні методи.

13. Як оптимізується організація ремонтних робіт? Розкрийте методи оптимізації.

14. Яка роль ремонтного господарства у забезпеченні безперервності виробництва?

ТЕМА 14. Управління матеріально-технічним забезпеченням виробничої діяльності підприємства

1. Що таке матеріально-технічне забезпечення? Назвіть завдання та особливості управління МТЗ.
2. Які функції виконує система матеріально-технічного забезпечення? Розкрийте зміст функцій.
3. Що таке матеріальні запаси? Назвіть види матеріальних запасів.
4. Як класифікуються матеріальні запаси? Охарактеризуйте кожну категорію.
5. Які методи управління матеріальними запасами існують? Розкрийте сутність методів.
6. Які системи управління запасами існують? Назвіть основні системи.
7. Що таке система з фіксованим розміром замовлення? Розкрийте принципи роботи системи.
8. Що таке система з фіксованим інтервалом часу між замовленнями? Охарактеризуйте особливості системи.
9. Що таке система JIT (точно вчасно)? Назвіть переваги та вимоги до застосування системи.
10. Які інші системи управління запасами існують? Охарактеризуйте системи ABC та XYZ.
11. Як визначається оптимальний розмір замовлення? Розкрийте методику розрахунку.
12. Як впливає управління запасами на ефективність виробництва? Наведіть приклади.
13. Які показники використовуються для оцінки ефективності управління запасами?

ТЕМА 15. Організація енергетичного, транспортного та складського господарства підприємства

1. Що таке енергоресурси? Як вони класифікуються?
2. Охарактеризуйте енергетичне господарство підприємства. Назвіть склад, функції та завдання.
3. Як плануються потреби в енергоресурсах? Розкрийте методику планування.
4. Які показники використання енергоресурсів? Назвіть основні показники та методику їх розрахунку.

5. Охарактеризуйте транспортне господарство підприємства. Назвіть основні функції.

6. Які види транспорту використовуються на підприємстві? Охарактеризуйте кожен вид.

7. Як визначаються потреби в транспортних засобах? Розкрийте методику визначення.

8. Як організується транспортне господарство? Назвіть принципи організації.

9. Охарактеризуйте складське господарство підприємства. Назвіть основні функції.

10. Які види складів існують? Охарактеризуйте склади за призначенням та конструкцією.

11. Як організується складське господарство? Назвіть принципи організації.

12. Які показники ефективності роботи складського господарства? Розкрийте методику розрахунку.

13. Як взаємодіють енергетичне, транспортне та складське господарства? Назвіть зв'язки між ними.

ТЕМА 16. Основні концепції управління ефективністю виробничого підприємства

1. Що таке Business Performance Management (BPM)? Розкрийте сутність концепції.

2. Які області поліпшень визначаються у концепції BPM? Охарактеризуйте кожну область.

3. Як застосовується BPM у виробничому менеджменті? Наведіть приклади.

4. Що таке збалансована система показників (BSC)? Розкрийте основну мету BSC.

5. Які складові BSC? Охарактеризуйте фінансову перспективу, перспективу клієнтів, внутрішні бізнес-процеси, навчання та розвиток.

6. Які принципи побудови BSC? Розкрийте сутність кожного принципу.

7. Назвіть сильні та слабкі сторони BSC. Оцініть можливості застосування.

8. Що таке карта збалансованих показників? Розкрийте структуру карти BSC.

9. Які етапи розробки BSC? Розкрийте зміст кожного етапу.

10. Як відбувається процес впровадження BSC? Назвіть основні етапи впровадження.

11. Які умови успішного впровадження BSC? Назвіть основні умови.

12. Які типові помилки допускаються при впровадженні BSC? Як їх уникнути?

13. Що таке економічна додана вартість (EVA)? Розкрийте методику розрахунку EVA.

14. Як застосовується EVA для оцінки ефективності виробничого підприємства? Наведіть приклади.

15. Назвіть переваги та обмеження концепції EVA. Оцініть можливості застосування.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

ТЕМА 1. Теоретичні засади виробничого менеджменту

1. Розкрийте сутність виробництва як відкритої системи. Назвіть основні елементи виробничої системи.
2. Охарактеризуйте підприємство як складну виробничу систему. Які властивості притаманні виробничій системі?
3. Назвіть та розкрийте основні принципи раціональної організації виробничого процесу.
4. Яка різниця між технологічним та виробничим процесом? Наведіть приклади.

ТЕМА 2. Виробнича система підприємства: поняття, склад та види

5. Дайте визначення виробничої системи. Охарактеризуйте її структуру та основні підсистеми.
6. За якими ознаками класифікуються виробничі системи? Наведіть приклади класифікації.
7. Охарактеризуйте організаційні типи виробництва (масове, серійне, одиничне). Які особливості кожного типу?
8. Як класифікуються виробничі процеси за призначенням та ступенем автоматизації?

ТЕМА 3. Операційна діяльність: ресурси, процеси та результати

9. Розкрийте сутність операційної діяльності та її роль у функціонуванні підприємства.
10. Охарактеризуйте операційний процес: структуру та основні принципи його організації.
11. Які типи операційних процесів існують? За якими ознаками вони класифікуються?
12. Назвіть та охарактеризуйте основні види ресурсів операційної системи. Що таке ефект синергії ресурсів?

ТЕМА 4. Організація виробничого процесу у просторі та часі

13. Які види виробничої структури підприємства існують? За якими критеріями вибирається виробнича структура?
14. Розкрийте поняття виробничого циклу та його структуру. Які складові входять до виробничого циклу?

15. Охарактеризуйте види руху предметів праці у виробничому процесі. Який вид руху забезпечує мінімальну тривалість циклу?

16. Назвіть основні шляхи скорочення виробничого циклу. Який економічний ефект дає скорочення циклу?

ТЕМА 5. Управління технічними ресурсами підприємства

17. Охарактеризуйте технічні ресурси підприємства: склад, класифікацію та основні характеристики.

18. Яка система управління технічними ресурсами підприємства? Назвіть основні функції управління.

19. Які показники використовуються для оцінки ефективності використання технічних ресурсів?

ТЕМА 6. Управління процесом проєктування операційної системи

20. Розкрийте сутність, цілі та основні етапи проєктування операційних систем.

21. Які особливості проєктування продукту та процесів у сфері послуг порівняно з виробничим проєктуванням?

22. Охарактеризуйте процес проєктування підприємства. Які критерії використовуються для оцінки ефективності проєкту?

ТЕМА 7. Проєктний підхід до управління виробничими процесами підприємства

23. Назвіть та розкрийте основні принципи проєктування виробничих систем.

24. Які фактори впливають на розміщення виробничих потужностей? Охарактеризуйте методи оцінки варіантів розміщення.

25. Розкрийте принципи та методи планування виробничих приміщень.

26. Як застосовується проєктний підхід у проєктуванні виробництва? Назвіть особливості інтеграції проєктного управління з виробничими процесами.

ТЕМА 8. Проєктування трудових процесів та нормування праці

27. Розкрийте сутність проєктування трудового процесу. Назвіть основні завдання та етапи проєктування.

28. Охарактеризуйте організацію праці: основні елементи, форми та системи організації праці.

29. Що таке нормування праці? Назвіть види норм праці та методи нормування.

30. Розкрийте сутність хронометражу та фотографії робочого часу. Які етапи проведення хронометражу?

ТЕМА 9. Планування виробничої діяльності підприємства. Оперативне управління виробничою діяльністю

31. Розкрийте сутність планування як базової функції виробничого менеджменту. Назвіть основні принципи планування.

32. Що таке сукупне планування? Охарактеризуйте стратегії сукупного планування.

33. Розкрийте зміст та основні завдання оперативного управління виробничою діяльністю.

34. Що таке диспетчеризація виробничої діяльності? Назвіть функції диспетчерської служби та особливості систем оперативного управління.

ТЕМА 10. Стратегічне планування виробничої діяльності

35. Розкрийте поняття виробничої стратегії підприємства. Назвіть типи виробничих стратегій.

36. Що таке виробнича потужність? Охарактеризуйте методи розрахунку та планування виробничих потужностей.

37. Які стратегічні рішення приймаються в виробничому менеджменті? Назвіть методи оцінки їх ефективності.

38. Як інтегрується виробнича стратегія з проєктним управлінням? Назвіть методи інтеграції.

ТЕМА 11. Управління інноваційно-інвестиційною діяльністю на виробничому підприємстві

39. Розкрийте сутність інноваційної діяльності у виробництві. Яка роль інновацій у підвищенні конкурентоспроможності?

40. Охарактеризуйте процес управління інноваційними проєктами від ідеї до комерціалізації.

41. Назвіть джерела та механізми фінансування інноваційно-інвестиційних програм.

42. Розкрийте методи оцінки ефективності інвестицій у виробництві (NPV, IRR, ROI). Яка сутність кожного методу?

43. Які ризики інноваційно-інвестиційної діяльності існують? Назвіть підходи до їх мінімізації.

ТЕМА 12. Управління якістю виробничої діяльності підприємства

44. Розкрийте поняття якості продукції. Назвіть критерії та показники якості.

45. Що таке управління якістю? Назвіть основні функції та систему управління якістю.

46. Охарактеризуйте основні підходи до управління якістю (TQM, Six Sigma, Lean). Які особливості їх застосування?

47. Розкрийте сутність стандартизації, сертифікації та атестації виробництва.

ТЕМА 13. Управління виробничою інфраструктурою підприємства. Організація ремонтного господарства

48. Розкрийте суть ремонтного господарства. Назвіть його завдання та функції.

49. Які системи ремонту існують? Охарактеризуйте їх різновиди та особливості.

50. Які етапи організаційної підготовки ремонту? Назвіть форми та методи організації ремонтних робіт.

51. Які види ремонтів існують? За якими критеріями вони класифікуються?

ТЕМА 14. Управління матеріально-технічним забезпеченням виробничої діяльності підприємства

52. Розкрийте сутність, завдання та особливості управління матеріально-технічним забезпеченням виробничої діяльності.

53. Що таке матеріальні запаси? Назвіть види запасів та методи управління ними.

54. Охарактеризуйте системи управління запасами (система з фіксованим розміром замовлення, система з фіксованим інтервалом, система JIT).

ТЕМА 15. Організація енергетичного, транспортного та складського господарства підприємства

55. Охарактеризуйте енергетичне господарство підприємства: склад, функції, завдання та показники використання енергоресурсів.

56. Розкрийте загальну характеристику транспортного господарства підприємства. Які види транспорту використовуються на підприємстві?

57. Охарактеризуйте складське господарство підприємства. Назвіть види складів та показники ефективності їх роботи.

ТЕМА 16. Основні концепції управління ефективністю виробничого підприємства

58. Розкрийте сутність концепції Business Performance Management (BPM). Назвіть «області поліпшень» у концепції BPM.

59. Охарактеризуйте концепцію BSC (збалансована система показників): основну мету, складові, принципи побудови, сильні та слабкі сторони.

60. Розкрийте сутність концепції EVA (економічна додана вартість). Як застосовується EVA для оцінки ефективності виробничого підприємства?

ТЕРМІНОЛОГІЧНИЙ СЛОВНИК

BPM (Business Performance Management) – концепція управління ефективністю бізнесу, що передбачає системний підхід до визначення та досягнення стратегічних цілей через вимірювання та аналіз ключових показників діяльності.

BSC (Balanced Scorecard) – збалансована система показників, методологія стратегічного управління, що оцінює ефективність організації з чотирьох перспектив: фінансової, клієнтської, внутрішніх процесів та навчання та розвитку.

EVA (Economic Value Added) – економічна додана вартість, показник економічного прибутку підприємства, що визначає реальну вартість, створену для акціонерів після вирахування всіх витрат, включаючи вартість капіталу.

IRR (Internal Rate of Return) – внутрішня норма прибутковості, процентна ставка, за якої чиста приведена вартість інвестиційного проєкту дорівнює нулю, показник прибутковості інвестицій.

JIT (Just-In-Time) – система "точно вчасно", метод управління запасами, що передбачає постачання матеріалів та комплектуючих саме в момент їх необхідності для виробництва, без створення запасів.

NPV (Net Present Value) – чиста приведена вартість, показник ефективності інвестиційного проєкту, що визначається як різниця між приведеною вартістю грошових надходжень та приведеною вартістю грошових витрат.

ROI (Return on Investment) – рентабельність інвестицій, фінансовий показник, що виражає ефективність інвестицій як відношення отриманого прибутку до обсягу інвестицій.

Six Sigma – методологія управління якістю, спрямована на досягнення майже бездоганної якості продукції через зниження кількості дефектів.

TQM (Total Quality Management) – загальне управління якістю, комплексний підхід до управління якістю, що охоплює всі рівні організації та спрямований на безперервне покращення всіх процесів.

Атестація виробництва – процедура оцінки відповідності виробництва встановленим вимогам та стандартам з метою підтвердження його здатності випускати продукцію відповідної якості.

Безперервне виробництво – тип виробництва, що характеризується безперервним потоком обробки однорідної продукції з мінімальними перервами у роботі обладнання.

Валова продукція – загальний обсяг продукції, виготовленої підприємством за певний період, включаючи незавершене виробництво.

Виробнича інфраструктура – комплекс допоміжних та обслуговуючих підрозділів підприємства (ремонтне, енергетичне, транспортне, складське господарство), що забезпечують нормальне функціонування основного виробництва.

Виробнича програма – план випуску продукції підприємством на певний період, що визначає номенклатуру, асортимент та обсяги виробництва.

Виробнича структура – сукупність виробничих підрозділів підприємства (цехів, дільниць, робочих місць) та їх взаємозв'язків, що визначає організацію виробничого процесу.

Виробнича система – сукупність взаємопов'язаних елементів (персонал, засоби праці, предмети праці, інформація, енергія), призначена для перетворення вхідних ресурсів у готову продукцію.

Виробничий цикл – календарний період часу від початку до завершення виробничого процесу виготовлення виробу, що включає час виконання операцій та час перерв.

Виробничий процес – сукупність взаємопов'язаних дій людей, знарядь і предметів праці, необхідних для перетворення сировини і матеріалів у готову продукцію.

Виробнича потужність – максимально можливий випуск продукції за одиницю часу при повному використанні обладнання, застосуванні прогресивної технології та раціональній організації виробництва.

Диспетчеризація – система оперативного регулювання та контролю виконання виробничої програми, спрямована на усунення відхилень від плану та забезпечення ритмічності виробництва.

Енергетичне господарство – комплекс підрозділів підприємства, що забезпечують виробництво, перетворення, розподіл та використання різних видів енергії для потреб виробництва.

Ефект синергії – виникнення нових властивостей у результаті взаємодії ресурсів операційної системи, коли сукупний ефект перевищує суму ефектів окремих ресурсів.

Інноваційна діяльність – діяльність, спрямована на впровадження нововведень у виробництво з метою підвищення конкурентоспроможності продукції та ефективності виробництва.

Інноваційний проєкт – комплекс заходів, спрямованих на створення та впровадження нововведень, що має чітко визначені цілі, терміни виконання та ресурси.

Кадрові ресурси – сукупність працівників підприємства з їх кваліфікаційним складом, професійними навичками та здатністю адаптуватися до змін у виробництві.

Кооперація праці – система виробничих зв'язків між працівниками, підрозділами підприємства у процесі спільної праці для виконання виробничих завдань.

Масове виробництво – тип виробництва, що характеризується великою кількістю однотипної продукції, високим ступенем спеціалізації робочих місць та автоматизації.

Матеріально-технічне забезпечення (МТЗ) – система забезпечення підприємства необхідними матеріальними ресурсами для нормального функціонування виробництва.

Матеріальні запаси – сукупність матеріалів, сировини, комплектуючих, палива та інших матеріальних ресурсів, що зберігаються на складах підприємства для забезпечення безперервності виробництва.

Незавершене виробництво – продукція, що знаходиться на різних стадіях виробничого процесу та ще не завершена, а також матеріали та напівфабрикати, що перебувають у процесі обробки.

Норма виробітку – кількість продукції, яка повинна бути виготовлена одним працівником або групою працівників за одиницю робочого часу в певних організаційно-технічних умовах.

Норма часу – кількість робочого часу, необхідного для виконання одиниці роботи одним або групою працівників відповідної кваліфікації в певних організаційно-технічних умовах.

Нормування праці – процес встановлення науково обґрунтованих норм витрат праці на виконання певної роботи в конкретних організаційно-технічних умовах.

Одиничне виробництво – тип виробництва, що характеризується виготовленням продукції в одиничних екземплярах або невеликими серіями, широкою номенклатурою та універсальним обладнанням.

Оперативне управління – система управління, спрямована на забезпечення виконання поточних виробничих завдань через оперативне планування, контроль та регулювання виробничих процесів.

Операційна діяльність – основний вид діяльності підприємства, що передбачає перетворення вхідних ресурсів у готову продукцію або послуги через операційні процеси.

Операційний цикл – календарний період часу, упродовж якого вхідні ресурси перетворюються на продукцію підприємства, включає час технологічних операцій, контрольних операцій, транспортних операцій та перерв.

Операційний процес – сукупність взаємопов'язаних дій людей, засобів праці та природи, що потрібні для отримання продукції підприємства, трансформація вхідних ресурсів у вихідні результати.

Операція – елементарний спеціалізований вид роботи, спрямований на виконання конкретного завдання технічного, організаційного або соціального характеру.

Оперативно-календарне планування – система деталізації місячних планів виробництва, що передбачає складання змінно-добових завдань та оперативне регулювання виробничих процесів.

Організація праці – система заходів, спрямованих на раціональне поєднання робочої сили із засобами виробництва, забезпечення умов для високопродуктивної праці та збереження здоров'я працівників.

Паралельний рух предметів праці – спосіб організації виробничого процесу, при якому предмети праці передаються на наступну операцію одразу після завершення попередньої, що забезпечує мінімальну тривалість циклу.

Підприємство – складна виробнича система, що є самостійним господарським суб'єктом, призначеним для виробництва продукції, виконання робіт та надання послуг.

Планування виробничої діяльності – процес визначення цілей та шляхів їх досягнення, розподілу ресурсів у часі для забезпечення ритмічності виробництва та оптимального використання ресурсів.

Послідовний рух предметів праці – спосіб організації виробничого процесу, при якому наступна операція починається після завершення обробки всієї партії на попередній операції.

Послідовно-паралельний рух предметів праці – спосіб організації виробничого процесу, що поєднує послідовний та паралельний рух, забезпечуючи часткове суміщення операцій.

Проєктування операційної системи – процес розробки структури та параметрів операційної системи для забезпечення ефективного перетворення ресурсів у продукцію або послуги.

Проєктування трудового процесу – науково обґрунтоване визначення раціонального складу та послідовності виконання трудових операцій, їх тривалості, умов праці та необхідної кваліфікації виконавців.

Проєктний підхід – методологія управління, що передбачає застосування принципів та методів проєктного управління для організації та керування виробничими процесами.

Ремонтне господарство – комплекс підрозділів підприємства, що забезпечують технічне обслуговування, ремонт та модернізацію виробничого обладнання для підтримки його працездатності.

Ритмічність виробництва – принцип організації виробництва, що передбачає випуск упродовж рівних проміжків часу однакової або рівномірно зростаючої кількості продукції на всіх стадіях та операціях.

Серійне виробництво – тип виробництва, що характеризується випуском продукції партіями (серіями), обмеженою номенклатурою та періодичним повторенням виробничих циклів.

Сертифікація – процедура підтвердження відповідності системи управління якістю або продукції встановленим стандартам та вимогам через незалежну оцінку.

Система ремонту – сукупність організаційних та технічних заходів, що визначають періодичність, обсяг та послідовність виконання ремонтних робіт для підтримки обладнання в працездатному стані.

Складське господарство – комплекс підрозділів підприємства, що забезпечують зберігання, облік та видачу матеріальних ресурсів для забезпечення безперервності виробничого процесу.

Стандартизація – процес встановлення та застосування правил, норм та вимог для забезпечення оптимального рівня якості продукції та уніфікації виробничих процесів.

Стратегічне планування – процес визначення довгострокових цілей та стратегій розвитку виробничої діяльності підприємства на період 3-5 років і більше.

Сукупне планування – метод планування виробничої діяльності, що передбачає визначення загальних обсягів виробництва без деталізації за конкретними видами продукції.

Технічні ресурси – сукупність виробничого обладнання, інструментів, оснастки та матеріалів, необхідних для здійснення виробничого процесу.

Технологічний процес – послідовність технологічних операцій, що перетворюють предмет праці з одного стану в інший до отримання готового виробу.

Технологічний цикл – частина виробничого циклу, що включає час безпосереднього виконання технологічних операцій з обробки предметів праці без урахування часу перерв та допоміжних операцій.

Товарна продукція – готова продукція, що випущена підприємством та призначена для реалізації на ринку.

Транспортне господарство – комплекс транспортних засобів та підрозділів підприємства, що забезпечують переміщення матеріалів, заготовок, готової продукції у межах підприємства та за його межами.

Трудовий процес – сукупність дій працівника або групи працівників, спрямованих на перетворення предметів праці у готову продукцію чи надання послуг за допомогою засобів праці.

Управління запасами – система заходів з планування, організації та контролю матеріальних запасів для забезпечення безперервності виробництва при мінімальних витратах на їх зберігання.

Управління якістю – система заходів та методів, спрямованих на забезпечення відповідності продукції встановленим вимогам та стандартам через планування, контроль та покращення якості.

Фотографія робочого часу – метод вивчення витрат робочого часу шляхом спостереження та вимірювання всіх видів витрат часу протягом робочої зміни або її частини.

Хронометраж – метод вивчення витрат робочого часу шляхом спостереження та вимірювання тривалості окремих, багаторазово повторюваних елементів операції.

Чиста приведена вартість (NPV) – показник ефективності інвестиційного проєкту, що визначається як різниця між приведеною вартістю грошових надходжень та приведеною вартістю витрат.

Якість продукції – сукупність властивостей продукції, що визначають її здатність задовольняти встановлені або передбачувані потреби споживачів відповідно до призначення.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Бутко М. П. Виробничий менеджмент: підручник. К.: Видавництво «ЦУЛ», 2019. 420 с.
2. Виробничий менеджмент: підручник /кафедра економіки підприємств та виробничого менеджменту. – Вінниця: ВНТУ, 2020.
3. Виробничий менеджмент: навчальний посібник / ВНТУ. – Вінниця: ВНТУ, 2025. – 133 с.
4. Запорожець Г. В., Кучер М. М., Ревенко Н. Г. Виробничий менеджмент: навч. посіб. для самост. вивч. дисц. Дніпродзержинськ: ДДТУ, 2010. 209 с.
5. Гевко І. Б. Операційний (виробничий) менеджмент: конспект лекцій.Тернопіль: ТНТУ, 2017. 128 с.
6. Виробничий менеджмент. Навчально-методичний комплекс дисципліни: навчальний посібник для здобувачів освітнього ступеня бакалавр, які навчаються за спеціальністю 073 «Менеджмент», освітньою програмою «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / уклад. Т. А. Коцко. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2024. 60 с.
7. Маркіна І. А., Помаз О. М., Помаз Ю. В. Операційний менеджмент. Полтава: ПДАА, 2018. 224 с.
8. Операційний менеджмент: навчальний посібник / кафедра економіки підприємств та виробничого менеджменту. – Вінниця: ВНТУ, 2019.
9. Редкін О. В. Виробничий та операційний менеджмент: навч. посібник. Полтава: НУ ПП ім. Ю. Кондратюка, 2020. 552 с.

Додаткова

10. Білоконенко В.І. Організація виробництва: конспект лекцій /Харківський нац. економ. ун-т / В.І. Білоконенко. – Харків: ХНЕУ, 2005. – 178 с.
11. Бутко М.П. Теорія прийняття рішень. Підручник затверджений МОН України: 2015, 360 с.
12. Бутко М.П., Задорожна С.М., Іванова Н.В., Мурашко М.І., Олійченко І.М., Оліфіренко Л.Д., Самійленко Г.М. Виробничий менеджмент: підручник / за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. М.П. Бутка. – К.: Навчальна література, 2014. – 383 с.

13. Войтко С.В. Управління проєктами та стартапами в Індустрії 4.0: підручник. – К.: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019.
14. Ільчук П.Г., Фещур Р.В., Якимів А.І. та ін. Бізнес-планування та управління проєктами: навчальний посібник. – Львів: Львівська політехніка, 2019.
15. Менеджмент і адміністрування: в 2ч. Ч.1. Історія менеджменту. Теорія організацій: навч. посіб. для студ. вищ. Навч. закл. / [О.В. Баєва, Л.В. Лазоренко, Н.І. Новальська та ін..]; за ред.. О.В. Баєвої, Н.І. Новальської. К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2017. 336 с.
16. Менеджмент: навч. посіб. / Н. С. Краснокутська, О. М. Нащокіна, О. В. Замула та ін. – Харків: Друкарня "Мадрид", 2019. – 231 с.
17. Менеджмент: навчальний посібник / заг. ред. І. О. Александрова, К. І. Ткача ; кол. авт.: І. О. Александров, О.В. Половян, К.І. Ткач [та ін.]. – Одеса: Астропринт, 2015. – 392 с.
18. Петруня Ю.С., Петруня В.Ю. Менеджментт Практикум: навч. посібник. – Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2019. – 104 с.
19. Приймак В.М. Управління проєктами. Навчально-методичний комплекс. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2024.
20. Прохорова В. В., Давидова О. Ю. Організація виробництва: навч. посібник. Х.: Вид-во Іванченка І. С., 2018. 275 с.
21. Пушкар Р. Менеджмент: теорія та практика: підручник / Р. Пушкар, Н. Тарнавська ; М-во освіти і науки України, Терноп. акад. нар. госп. – Тернопіль: Карт-бланш, 2003. – 486 с.
22. Рудінська О. В. Менеджмент: теорія менеджменту, організаційна поведінка, корпоративний менеджмент / О. В. Рудінська, С. А. Яроміч, І. О. Молоткова. – Київ: Ельга; Ніка-Центр, 2002. – 336 с.
23. Трут О.О. Теоретико-методологічні засади управління результативністю організацій: монографія / О.О. Трут. – Львів: вид-во ЛТЕУ, 2018. – 420с.
24. Чумаченко І.В. та ін. Управління проєктами: процеси планування проєктних дій: підручник. – Харків: ХНУМГ ім. О.М. Бекетова, 2019.
25. Ярошевич Н.Б., Берлінг Р.З., Гавриляк А.С. Підприємництво і менеджмент: Навч. посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2009. 408 с.